

**คู่มือการพัฒนาคุณภาพ
ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
สำหรับ**

**องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น**

**กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข**

ISBN 978-616-11-0682-9

**กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข**

คู่มือ การพัฒนาคุณภาพ
ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

สำหรับ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหนังสือ : คู่มือ การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ISBN : 978-616-11-0682-9

จัดทำโดย : กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
โทรศัพท์ 0 2590 4316 โทรสาร 0 2590 4321

พิมพ์ครั้งที่ 1 : พฤษภาคม 2554 จำนวน 500 เล่ม
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด

พิมพ์ครั้งที่ 2 : สิงหาคม 2554 จำนวน 2,000 เล่ม
พิมพ์ที่ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

คำนำ

สืบเนื่องจากการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2548 มีมติเห็นชอบให้นำการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) มาใช้ เพื่อเป็นเครื่องมือผลักดันให้การพัฒนาระบบราชการ มีประสิทธิภาพและยั่งยืน มุ่งเน้นประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของภาครัฐ มีประสิทธิภาพ/คุ้มค่า ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ปรับปรุงภารกิจ/โครงสร้างให้เหมาะสม อำนวยความสะดวกตอบสนองความต้องการของประชาชน มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ตอบสนองพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 3/1 เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ประยุกต์ใช้ PMQA ในการจัดทำ “คู่มือการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินองค์กรด้วยตนเอง และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม และคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้ได้รับบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ

กรมอนามัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่รับผิดชอบด้านการบริหารจัดการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีประสิทธิภาพและเป็นระบบด้วยการประเมินองค์กรตนเอง เกิดการเรียนรู้ทั้งระดับองค์กรและบุคคล เป็นการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้ได้บริการที่มีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นและส่งผลให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ พัฒนาสู่ชุมชนน่าอยู่เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

สารบัญ

		หน้า
บทที่ 1	บทนำ	1
	ความเป็นมาของการพัฒนาระบบคุณภาพ	1
	ความสำคัญและเหตุผลความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการ	
	อนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3
	วัตถุประสงค์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม	3
	หลักการและแนวคิดการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม	
	สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4
	ลักษณะสำคัญขององค์กร	5
	เกณฑ์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม	7
บทที่ 2	วิธีการและเกณฑ์การพิจารณาการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม	8
	หมวด 1 การนำองค์กร	8
	หมวด 2 การวางแผนยุทธศาสตร์	10
	หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	13
	หมวด 4 การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้	15
	หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	17
	หมวด 6 การจัดการกระบวนการ	18
	หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ	20
บทที่ 3	นิยาม คำจำกัดความ และความหมายการพัฒนาคุณภาพระบบบริการ	
	อนามัยสิ่งแวดล้อม	22
	หมวด 1 การนำองค์กร	23
	หมวด 2 การวางแผนยุทธศาสตร์	24
	หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	24
	หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	25
	หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากร	26
	หมวด 6 การจัดการกระบวนการ	26

	หน้า
บรรณานุกรม	27
ภาคผนวก	29
คำสั่งรอนามัยที่ 1538/2552	
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM)	
และคณะกรรมการพัฒนามาตรฐานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (SOP)	31
คณะผู้จัดทำ	33

1

บทนำ

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น¹ ของประเทศไทย ได้มีการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ความเป็นมาของการพัฒนาระบบคุณภาพ ความสำคัญและเหตุผลความจำเป็น หลักการและแนวคิดการพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม และวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้

1. ความเป็นมาของการพัฒนาระบบคุณภาพ

นับได้ว่าระบบคุณภาพเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพระบบบริการภาคธุรกิจ在不同ประเทศ ที่ต้องการพัฒนามาตรฐานของกระบวนการผลิตและการให้บริการเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจภายใต้ การแข่งขันทางการค้าแบบเสรีนิยมในระหว่างธุรกิจด้วยกันเอง ซึ่งไม่เพียงแต่เน้นคุณภาพในการผลิตและ การบริการเท่านั้น แต่ได้ขยายถึงการคุ้มครองเรื่องสิ่งแวดล้อมด้วย ซึ่งต่อมาได้พัฒนาไปสู่รางวัลคุณภาพที่เป็น ที่ยอมรับในระดับสากล ประกอบด้วย

1.1 รางวัลคุณภาพแห่งชาติ Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) เป็นรางวัลคุณภาพของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพของบริษัทเอกชน ในประเทศสหรัฐอเมริกา จากนั้นประเทศต่างๆได้นำไปปรับปรุงใช้ในแต่ละประเทศ เช่น

1.1.1 Australian Business Excellence Award (ABEW) ปี 1988

1.1.2 European Quality Award (EQA) ปี 1989

1.1.3 Singapore Quality Award (SQA) ปี 1994

1.1.4 Japan Quality Award (JQA) ปี 1995

1.2 International Standard and Organization (ISO) องค์กรมาตรฐานสากล หรือองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐาน เช่น ISO 9000 เป็นการกำหนดมาตรฐานสากลในการ จัดระบบหน่วยงานด้านต่างๆ ISO 14000 เป็นเรื่องระบบคุณภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.3 Total Quality Management (TQM) คือ ระบบการบริหารคุณภาพหรือเทคนิค การบริหารเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการอย่างต่อเนื่องและทั่วทั้งองค์กร

¹ ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามบทบาทแห่งกฎหมาย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขปี พ.ศ. 2550

ในขณะที่ประเทศไทยได้นำ International Standard and Organization (ISO) และ Total Quality Management (TQM) มาใช้ทั้งในระบบเอกชน รัฐวิสาหกิจและภาครัฐ โดยได้มีการพัฒนาปรับปรุงระบบการใช้และการรับรองคุณภาพ ประกอบด้วย

- 1) Public Sector Standard System and Outcome (PSO) ระบบมาตรฐานด้านการจัดการและผลสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐซึ่งถูกนำมาใช้ในระบบราชการแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ
- 2) Hospital Accreditation (HA) การประเมินและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลของประเทศ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับของโรงพยาบาลโดยทั่วไป ทั้งภาครัฐและเอกชน มีการขยายตัวของการพัฒนาอย่างกว้างขวาง
- 3) PMQA (Public Sector Management Quality Award) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาระบบราชการไทยในปัจจุบัน
- 4) การประกันคุณภาพการศึกษา
- 5) GMP, GAP, HACCP ที่ใช้ในกระบวนการผลิตต่างๆ เป็นต้น

ประเทศไทย คณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2548 เห็นชอบให้นำการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มาใช้ตามข้อเสนอของสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อเป็นเครื่องมือผลักดันให้การพัฒนาระบบราชการมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป กรมอนามัย เป็นหน่วยงานหนึ่ง ที่เห็นความสำคัญและจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงาน ทั้งงานส่งเสริมสุขภาพ และงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ประกอบกับในปี 2545 ภาครัฐมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ใหม่ ซึ่งในส่วนของกรมอนามัย ได้มีการปรับเป็นองค์กรหลักในการพัฒนาวิชาการ ทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพและด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ในด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมมีหน่วยงานหลัก ประกอบด้วย สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข และศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย เป็นแกนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนางานอนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังมีกฎหมายการกระจายอำนาจ ปี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดการกระจายอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับกฎหมายเทศบาล กฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบล และกฎหมายเขตปกครองพิเศษของกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ซึ่งอำนาจหน้าที่โดยรวมจะเป็นเรื่องการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ และด้วยกรมอนามัยในฐานะเลขานุการคณะกรรมการสาธารณสุขจึงต้องบริหารงานโดยอาศัยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ปี พ.ศ. 2550 ดังนั้นเพื่อตอบสนองตามมติคณะรัฐมนตรี และนโยบายการกระจายอำนาจดังกล่าว กรมอนามัย จึงต้องปรับปรุงกระบวนการทำงานมาเป็นองค์กรวิชาการ พัฒนาระบบการรับรองการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ในการนี้ กรมอนามัย จึงได้จัดทำคู่มือการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงาน และการประเมินกระบวนการทำงานให้มีคุณภาพต่อไป

2. ความสำคัญและเหตุผลความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในหลายประเทศที่พัฒนาแล้ว ได้มีการนำระบบคุณภาพการบริหารจัดการมาใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อให้มีการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบราชการไทยที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐมีการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานไปสู่ระดับมาตรฐานสากลที่เป็นองค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization)

เนื่องจากงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ ได้กระจายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาศัยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2484 ต่อมาปรับเปลี่ยนในปี พ.ศ. 2535 และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2550 มีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงาน/การให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งเน้นการคุ้มครองงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ พร้อมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากจะพิจารณาแยกแยะภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมอย่างครอบคลุม พบว่ามีทั้งบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ การตรวจสอบและพัฒนาด้านการสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยการออกใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กิจการร้านแต่งผม - เสริมสวย สถานที่จำหน่ายอาหาร สวมอาหารและเครื่องดื่ม การบริหาร ควบคุม กำจัดของเสียและสิ่งโสโครกต่างๆ เช่น ขยะ น้ำเสีย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสุขภาพของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีในท้องถิ่น

แม้ว่า กรมอนามัย จะได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการพัฒนาระบบบริการมาอย่างต่อเนื่อง แต่เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการปรับปรุงระบบการทำงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและยกระดับการบริหารจัดการ โดยนำเทคนิคและเครื่องมือบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ เพื่อให้ระบบบริการเกิดความยั่งยืน ดังนั้น การยกระดับคุณภาพการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานและการรับรองมาตรฐาน จึงเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนางานอนามัยสิ่งแวดล้อมต่อไป

3. วัตถุประสงค์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

เป็นเครื่องมือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นกรอบในการประเมินองค์กรด้วยตนเอง และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงาน ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานไปสู่มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อ

3.1 กระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้และทราบความหมาย หลักการ แนวคิด เหตุผลของการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

3.2 กำหนดเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำไปใช้

3.3 คุ้มครองสิทธิของประชาชนในการได้รับบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพซึ่งจะส่งผลให้เกิดสังคมที่ดี สร้างกระบวนการเรียนรู้ ที่จะทำให้สังคมน่าอยู่

4. หลักการและแนวคิดการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการและแนวคิดการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พัฒนาจากเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นการนำหลักเกณฑ์และแนวคิดตามรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) และรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย Thailand Quality Award (TQA) มาปรับให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาระบบราชการไทย และการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อให้มีความเหมาะสมตามบริบทของภาคราชการไทย ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นกรอบในการประเมินองค์กรด้วยตนเอง และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรเพื่อการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานของหน่วยงานภาครัฐไปสู่มาตรฐานสากล เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จัดทำขึ้นโดยอาศัยค่านิยมหลัก (Core Value) 11 ประการ ดังนี้

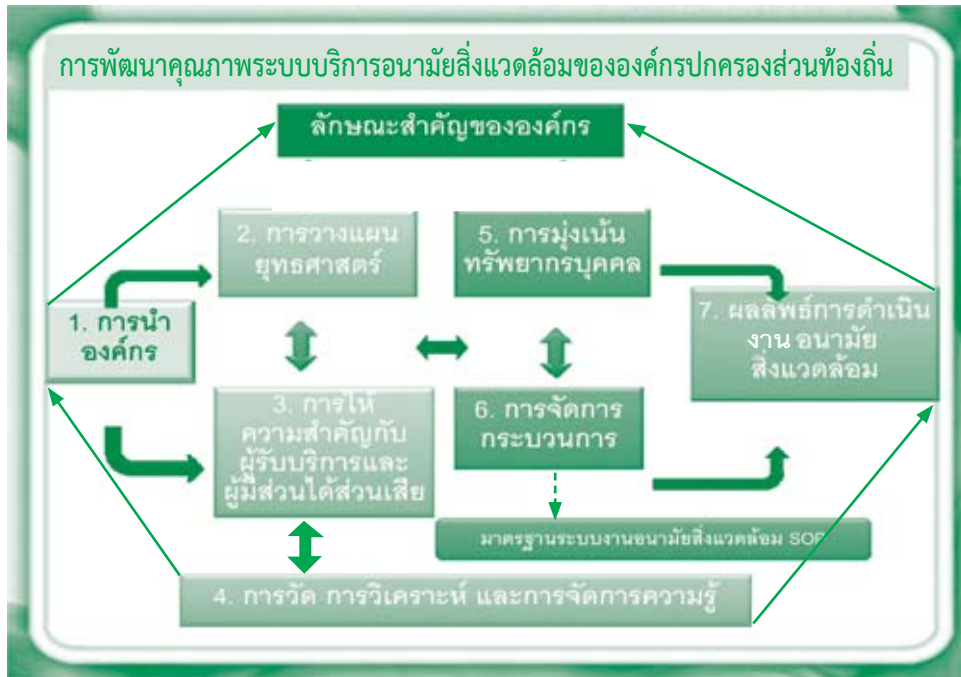
1. การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์
2. ความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ
3. การเรียนรู้ขององค์กรและของแต่ละบุคคล
4. การให้ความสำคัญกับบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
5. ความคล่องตัว
6. การมุ่งเน้นอนาคต
7. การจัดการเพื่อนวัตกรรม
8. การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง
9. ความรับผิดชอบต่อสังคม
10. การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์และการสร้างคุณค่า
11. มุมมองในเชิงระบบ

กล่าวโดยสรุป แนวคิดหลักของการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม คือ ต้องการที่จะเห็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นให้การนำองค์กรเป็นไปอย่างมีวิสัยทัศน์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ให้ความสำคัญกับประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ ให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัว ส่งเสริมให้พนักงานส่วนท้องถิ่นพัฒนาตนเอง มีความคิดริเริ่มและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลสารสนเทศอย่างแท้จริง และทำงานโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์เป็นสำคัญ โดยมีเป้าประสงค์หลักโดยรวมเพื่อจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เกิดแรงจูงใจที่จะพัฒนาคุณภาพการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม จนสามารถผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHA) จากหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้การรับรอง เช่น กรมอนามัย เป็นต้น

การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ลักษณะสำคัญขององค์กร
2. เกณฑ์คุณภาพการบริหารงานอนามัยสิ่งแวดล้อม

1. ลักษณะสำคัญขององค์กร

เป็นการอธิบายถึงภาพรวมในปัจจุบันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติการ ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความสัมพันธ์กับองค์กรภายนอกด้วย ซึ่งจะต้องแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อม และค่านิยมขององค์กร แสดงถึงโครงสร้างการบริหาร อัตรากำลังคนและทรัพยากร เทคโนโลยีที่มีอยู่ รวมทั้งระบบควบคุม กำกับดูแลตนเองที่ดี นอกจากนี้ยังต้องอธิบายถึงสภาพการแข่งขันกับคู่แข่งและสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินการและความท้าทายที่สำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผชิญอยู่ รวมถึงระบบการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการอธิบายลักษณะสำคัญขององค์กรจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการประเมินองค์กรตามเกณฑ์คุณภาพในหมวดอื่นๆต่อไป อย่างไรก็ตาม เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เห็นภาพงานอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สำคัญและกรอบโครงสร้างที่รองรับงานดังกล่าวที่ชัดเจน จึงขอเสนอข้อมูลดังนี้

1.1 งานสำคัญพื้นฐานขององค์กร

โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลประชาชนตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด ทั้งกฎหมายกระจายอำนาจ กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมาย

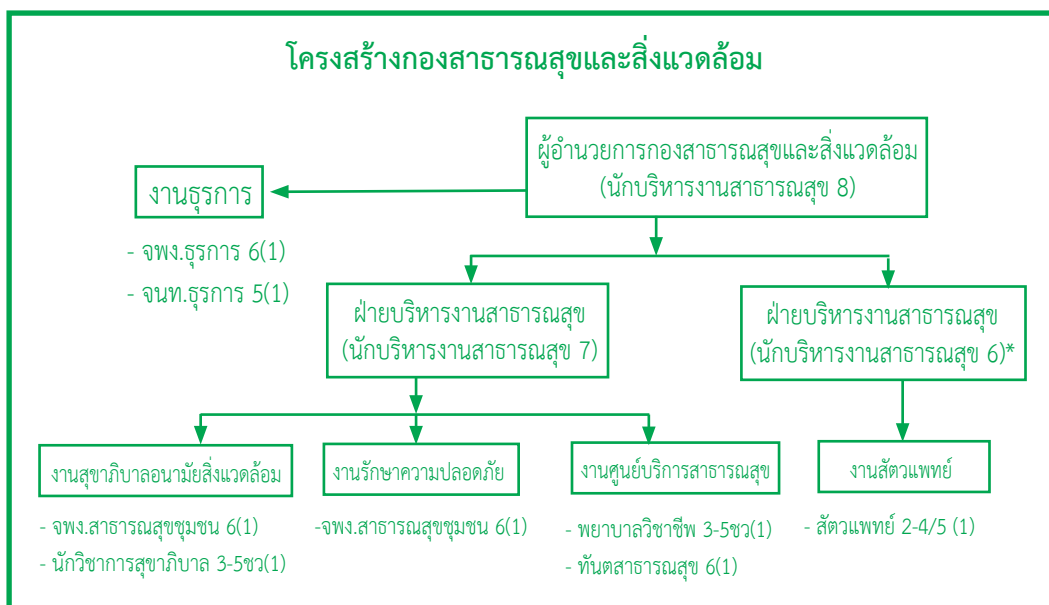
การสาธารณสุข ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่แบ่งเป็นระดับพื้นฐาน ระดับกลาง และระดับก้าวหน้า ดังนี้

- **งานอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับพื้นฐาน** ประกอบด้วย การบังคับใช้กฎหมาย การสุขาภิบาลอาหาร การควบคุมน้ำบริโภค การจัดการมูลฝอย และการจัดการสิ่งปฏิกูล
- **งานอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับกลาง** ประกอบด้วย การบังคับใช้กฎหมาย การสุขาภิบาลอาหาร การควบคุมน้ำบริโภค การจัดการมูลฝอย การจัดการสิ่งปฏิกูล การจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การจัดการเหตุรำคาญ และการรองรับภัยฉุกเฉินและภัยพิบัติ
- **งานอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับก้าวหน้า** ประกอบด้วย การบังคับใช้กฎหมาย การสุขาภิบาลอาหาร การควบคุมน้ำบริโภค การจัดการมูลฝอย การจัดการสิ่งปฏิกูล การจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การจัดการเหตุรำคาญ การรองรับภัยฉุกเฉินและภัยพิบัติ การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ การจัดการมูลฝอยอันตราย และการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

ซึ่งทั้ง 3 ระดับข้างต้น เป็นเกณฑ์ที่กรมอนามัยใช้ในการประเมินการรับรองคุณภาพด้านผลลัพธ์

1.2 โครงสร้างพื้นฐานขององค์กรที่รองรับงานอนามัยสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะผ่านโครงสร้างของสำนัก หรือกอง หรืองานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่างๆ โดยมีงานหลักๆ 2 งาน คือ งานสาธารณสุขและงานอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมนั้น การกำหนดตำแหน่งประกอบด้วย นักบริหารงานสาธารณสุข นักวิชาการสาธารณสุข นักวิชาการสุขาภิบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ขับเคลื่อนงานดังตัวอย่างโครงสร้างกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

2. เกณฑ์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

เกณฑ์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละหมวด ซึ่งเป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่จะนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศ และเกณฑ์ในแต่ละหมวดจะมีความเชื่อมโยงกันระหว่างหมวดต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่ดีต้องมีความสอดคล้องและบูรณาการกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 7 หมวด คือ

หมวด 1 การนำองค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถกำหนดทิศทาง กำกับดูแลตนเองที่ดี มีการสื่อสาร ทบทวนและพัฒนาระบบ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และดำเนินการอย่างมีจริยธรรม

หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้องค์กรมีแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ และความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งมีระบบการถ่ายทอดเป้าหมายอย่างเป็นระบบ

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้องค์กรมีระบบ การเรียนรู้ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (C/SH) ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีช่องทางการ สื่อสาร และมีการวัดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (C/SH) ด้านอนามัย สิ่งแวดล้อม

หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เพื่อให้องค์กรมีระบบฐานข้อมูล สารสนเทศด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สามารถวัด วิเคราะห์ผลงาน เพื่อรองรับการตัดสินใจด้านบริหารและ การปรับปรุงพัฒนาระบบงานในหมวดต่างๆ รวมทั้งมีการจัดการความรู้ (KM) สนับสนุนยุทธศาสตร์

หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล เพื่อให้องค์กรมีระบบงานและระบบบริหารทรัพยากรบุคคล ที่สามารถสนับสนุนยุทธศาสตร์ขององค์กร และสามารถสร้างความก้าวหน้าและตอบสนองความพึงพอใจและ ความผาสุกของบุคลากรได้

หมวด 6 การจัดการกระบวนการ เพื่อให้องค์กรมีกระบวนการหรือสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน ที่ตอบสนองต่อภารกิจหลักและยุทธศาสตร์ขององค์กร และมีคุณภาพตามมาตรฐาน รวมถึงกระบวนการ สนับสนุนด้วย

หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ องค์กร อันเกิดจากการพัฒนาคุณภาพจากหมวดต่างๆ ข้างต้น โดยจะประเมินผลเป็น 4 มิติ คือ มิติประสิทธิผล (ผลการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม) มิติคุณภาพบริการ มิติประสิทธิภาพ และมิติการพัฒนาองค์กร

ทั้งนี้ เกณฑ์ทั้ง 7 หมวดสามารถอธิบายได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นกระบวนการและส่วนที่ เป็นผลผลิตและผลลัพธ์

บทที่

2

วิธีการและเกณฑ์การพิจารณา การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

หมวด 1 การนำองค์กร

การนำองค์กร หมายถึง ผู้บริหารองค์กรต้องกำหนดทิศทางที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานขององค์กรและบุคลากร ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยม เป้าประสงค์ระยะสั้นและระยะยาว หรือผลการดำเนินงานที่องค์กรคาดหวัง มีการกำกับดูแลองค์กรที่ดี การสื่อสาร การทบทวนผลการดำเนินงาน มีความรับผิดชอบต่อสังคม และดำเนินการอย่างมีจริยธรรม

การนำองค์กร จึงเป็นการอธิบายบทบาทของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าสามารถกำหนดทิศทางที่จะดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติและตอบสนองความต้องการของประชาชน มีการกำหนดนโยบายและวิธีการในการกำกับดูแลองค์กรที่ดี เช่น กระจายอำนาจการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรมและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กร รวมถึงมีการสื่อสารสู่บุคลากร เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการให้บรรลุผลตามทิศทางที่กำหนด มีการกำหนดระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานสำหรับการปรับปรุงให้ดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน โดยวิเคราะห์ผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานและกำหนดวิธีการหรือมาตรการในการจัดการผลกระทบทางลบให้หมดไปหรือลดลง มีการดำเนินการอย่างมีจริยธรรม คือการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ที่ديمทั้งการกระทำ การพูดและการสื่อสารทางความคิด โดยยึดถือประโยชน์สุขของประชาชน เช่น แสดงความโปร่งใสในการดำเนินงาน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ มีการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า มีความตระหนักที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

ประเด็นสำคัญของการนำและการกำกับดูแลองค์กรที่ดีในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม คือ

- การมีวิสัยทัศน์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
- การมีนโยบายสาธารณะด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
- การตอบสนองความต้องการของประชาชน
- การสื่อสารถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ
- การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดูแลกำกับองค์กร

1. วิธีการและเกณฑ์การพิจารณาการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้

ประเด็น	วิธีการ	เกณฑ์การพิจารณา
<p>การนำองค์กร (ผู้บริหาร)</p>	<p>1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ผู้บริหารต้องมีการกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนครอบคลุมในเรื่องวิสัยทัศน์ ค่านิยม เป้าประสงค์ หรือผลการดำเนินการที่คาดหวังขององค์กร โดยมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งมีการสื่อสารเพื่อถ่ายทอด ทิศทางดังกล่าวสู่บุคลากรเพื่อให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ และการนำไป ปฏิบัติของบุคลากรอันจะส่งผลให้การดำเนินการบรรลุผลตามเป้าประสงค์ ที่ตั้งไว้</p>	<p>1.1 มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยม เป้าประสงค์หรือผลการ ดำเนินการที่คาดหวังขององค์กร ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม</p> <p>1.2 มีการสื่อสารนโยบายและ ทิศทางการดำเนินงานสู่การ ปฏิบัติ</p> <p>1.3 มีการติดตามและประเมิน ผลการรับรู้และเข้าใจทิศทาง และการสื่อสารเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ค่านิยม เป้าประสงค์หรือผลการ ดำเนินการที่คาดหวังขององค์กร ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม</p> <p>1.4 มีการทบทวนความสอดคล้องของทิศทางการดำเนินงาน กับวิสัยทัศน์ พันธกิจและความ คาดหวังขององค์กร</p>
	<p>2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ผู้บริหารต้องกำหนดตัวชี้วัดที่สำคัญ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และระบบการกำกับติดตามประเมินผลการ ปฏิบัติงาน เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นให้ดีขึ้น</p>	<p>2.1 มีการกำหนดตัวชี้วัดที่ สำคัญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และแผนการประเมินผลการ ปฏิบัติงาน</p> <p>2.2 มีรายงานผลการประเมิน และทบทวนการปฏิบัติงานเพื่อ การปรับปรุงให้ผลการดำเนินงาน ดีขึ้น</p>
	<p>3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ผู้บริหารต้องมีการกำหนดนโยบายในการ กำกับดูแลองค์กรที่ดี (Organizational Governance) ที่ตอบสนองหรือ เป็นประโยชน์ 4 ด้าน ด้านรัฐ สังคม สิ่งแวดล้อม ด้านผู้รับบริการ ผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย ด้านองค์กร และด้านผู้ปฏิบัติงาน โดยมีมาตรการ/ โครงการรองรับนโยบายดังกล่าว รวมถึงกำหนดนโยบายการจัดการ ผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานขององค์กรด้านอนามัย- สิ่งแวดล้อมซึ่งส่งผลต่อชุมชน.</p>	<p>3.1 มีนโยบาย/แผนงาน/ โครงการ/วิธีการเพื่อส่งเสริมให้มี การนำการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ไปสู่การปฏิบัติที่ครอบคลุมด้าน รัฐ สังคม สิ่งแวดล้อม ด้านผู้รับ บริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้าน องค์กร และด้านผู้ปฏิบัติงาน ครบทั้ง 4 ด้าน รวมถึงการจัด การผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติงานขององค์กร</p>

ประเด็น	วิธีการ	เกณฑ์การพิจารณา
การนำองค์กร (ผู้บริหาร) (ต่อ)		3.2 มีการรายงานและทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/วิธีการ การกำกับดูแลองค์กรที่ดี และการจัดการผลกระทบทางลบ เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอในการปรับปรุงต่อไป
	4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีระบบการควบคุมภายใน ตามแนวทางของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ	4.1 มีการจัดทำแผนภาพ (flow chart) ของกระบวนการควบคุมภายใน 4.2 มีการรายงานผลการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและมีการปรับปรุงพัฒนา

หมวด 2 การวางแผนยุทธศาสตร์

การวางแผนยุทธศาสตร์ เป็นการตรวจประเมินว่า องค์กรมีแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องตามเป้าหมายยุทธศาสตร์การพัฒนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ และความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งมีระบบการถ่ายทอดเป้าหมายอย่างเป็นระบบ โดยการตรวจประเมินวิธีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์หลัก รวมทั้งแผนปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการถ่ายทอดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์หลัก รวมถึงแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ เพื่อนำไปปฏิบัติและการวัดผลความก้าวหน้า

การวางแผนยุทธศาสตร์ คือ การวิเคราะห์และกำหนดแนวทางที่ดีที่สุดภายใต้สภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ที่ต้องการ โดยจะต้องศึกษาข้อมูล สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอย่างรอบด้าน มาประกอบการพิจารณา กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ที่ดีควรครอบคลุม 4 ขั้นตอนสำคัญ คือ

1. การวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์
2. การกำหนดทิศทางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. การกำหนดยุทธศาสตร์
4. การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การวางแผนยุทธศาสตร์ คือ กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี และเพื่อให้เห็นกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างชัดเจน จึงต้องมีการจัดทำแผนภาพ (Flowchart) ของกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการเป็นลายลักษณ์อักษร จัดทำแผนยุทธศาสตร์ต้อง

วิเคราะห์ วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ความเสี่ยงในด้านต่างๆ กฎหมาย ระเบียบ โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน เช่น จุดแข็ง และจุดอ่อนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ปัจจัยภายในต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อกระบวนการปฏิบัติงาน

ในการดำเนินการให้แผนปฏิบัติราชการบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การวางแผนกลยุทธ์ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ โดยแผนกลยุทธ์ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลครอบคลุมแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรบุคคล (หมวด 5)

แผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นต้องมีการสื่อสารไปยังบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายลงสู่ระดับบุคคล และต้องจัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อใช้ในการติดตามผลการดำเนินงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติราชการได้สำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากรให้แก่ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และมีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

ประเด็น	วิธีการ	เกณฑ์การพิจารณา
การวางแผนยุทธศาสตร์	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปีด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม พร้อมกำหนดขั้นตอน/กิจกรรมและกรอบเวลาที่เหมาะสมในการจัดทำแผน	1.1 มีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ (4 ปีและ 1 ปี) และแผนภาพ (Flow chart)
	2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผนโดยนำปัจจัยภายในภายนอกที่สำคัญมาประกอบการวิเคราะห์ในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ (4 ปีและ 1 ปี)	2.1 มีกระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นปัจจัยภายในภายนอก มาใช้ในการจัดทำแผนประกอบด้วยข้อมูล วิสัยทัศน์ พันธกิจ ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนปัจจัยที่เป็นความเสี่ยงที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมาย
	3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการ (4 ปีและ 1 ปี)	3.1 มีแผนการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และมีการทบทวนให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการ (4 ปีและ 1 ปี)

ประเด็น	วิธีการ	เกณฑ์การพิจารณา
การวางแผนยุทธศาสตร์ (ต่อ)	4. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการสื่อสาร และทำความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามแผนให้กับบุคลากร ครอบคลุมตัวชี้วัดของแผน และเป้าหมายระดับองค์กรสู่บุคคล รวมถึงกำหนดแนวทางการประเมินผลสำเร็จตามตัวชี้วัดและเป้าหมายที่ชัดเจน	4.1 มีช่องทางการสื่อสารและสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตามแผน 4.2 มีการถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายสู่หน่วยงานปฏิบัติ โดยจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี (Gantt Chart) และการมอบหมายงานรายบุคคลอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร 4.3 มีรายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดและเป้าหมายตามความถี่ที่กำหนดและสรุปประเมินผลประจำปี 4.4 มีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคต
	5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการที่สำคัญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เช่น มาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread Way Commission), Risk Management ฯลฯ	5.1 มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของโครงการที่สำคัญอย่างน้อย 1 โครงการ/ปี 5.2 รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (C/SH) (ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม) เป็นการตรวจประเมินว่าองค์กรมีระบบการเรียนรู้ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ช่องทางการสื่อสารแบบ 2 ทาง และมีการวัดความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยอธิบาย การกำหนดความต้องการ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้การบริการ ตอบสนองความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ประเด็น	วิธีการ	เกณฑ์การพิจารณา
1. ระบบการเรียนรู้ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (C/SH)	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดและจำแนกกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามพันธกิจด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม	1.1 มีการกำหนดกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามพันธกิจที่แสดงถึงความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ครอบคลุมทุกกลุ่ม
	2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีช่องทางการรับฟังและเรียนรู้ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการบริการ/ปัจจัยที่เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปปรับปรุงและเสนอรูปแบบการให้บริการต่างๆ	2.1 มีช่องทางการรับฟังและเรียนรู้ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการบริการ ปัจจัยที่เกิดผลกระทบต่อสุขภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เช่น การสำรวจการสัมภาษณ์ เว็บบอร์ด หรือการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ
	3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระบบในการรวบรวมและจัดการข้อร้องเรียน/ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น/คำชมเชย ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้อย่างทันที่	3.1 มีการกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อการรวบรวม จัดเก็บ และจัดการข้อร้องเรียน/ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น/คำชมเชย ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 3.2 มีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และวางแผนเพื่อปรับปรุงคุณภาพงานได้อย่างรวดเร็ว เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ

ประเด็น	วิธีการ	เกณฑ์การพิจารณา
1. ระบบการเรียนรู้ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (C/SH) (ต่อ)	4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างเครือข่ายและจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.1 มีข้อมูลและช่องทางการติดต่อของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นเครือข่าย 4.2 มีกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. ระบบการสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (C/SH)	5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	5.1 มีวิธีการ/กลไก/ เพื่อให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ เรียนรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมเสนอปัญหาหรือประเด็นที่สำคัญ ร่วมคิดแนวทางการแก้ปัญหา เช่น การร่วมเป็นคณะกรรมการ/คณะทำงาน ร่วมวางแผนงาน/โครงการ รวมทั้งการร่วมดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น หรือให้บริการสาธารณะด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 5.2 มีการรายงาน/ประเมินผล เพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนให้สูงขึ้น
	6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวัดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อนำผลไปปรับปรุงการให้บริการต่อไป	6.1 มีรายงานผลการวัดความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 6.2 นำผลการวัดความพึงพอใจที่ได้รับมาวางแผนและปรับปรุงคุณภาพการทำงาน
	7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดและประกาศมาตรฐานการให้บริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ	7.1 มีการกำหนดขั้นตอนระยะเวลา ผู้รับผิดชอบการให้บริการโดยจัดทำเป็นแผนภาพประกาศให้ประชาชนทราบ 7.2 จัดทำคู่มือในการกำหนดวิธีปฏิบัติงานของบุคลากรในการให้บริการ

หมวด 4 การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้

การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เป็นการตรวจประเมินว่าองค์กรมีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่สามารถวัด วิเคราะห์ผลงาน เพื่อรองรับการตัดสินใจด้านบริหารและการปรับปรุงพัฒนา ระบบงานในหมวดต่างๆ รวมทั้งมีการจัดการความรู้ (KM) สนับสนุนยุทธศาสตร์ โดยมีวิธีการเลือก รวบรวม ใช้ข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการวัดผลการดำเนินงานและการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนการวางแผน การปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งมีการสื่อสารให้ผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับ ได้รับทราบถึงผลการวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ระบบข้อมูลและสารสนเทศมีความพร้อม ใช้งานได้ทันทีเมื่อต้องการอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับสารสนเทศ จะต้องได้รับการดูแลบำรุงรักษาให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ และมีแผนการจัดการความรู้และปฏิบัติตามแผน การจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

ประเด็น	วิธีการ	เกณฑ์การพิจารณา
1. การวัด และ วิเคราะห์ ผลการดำเนินงานของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีระบบฐานข้อมูลที่ช่วยสนับสนุน การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการ และมีการ ทบทวนฐานข้อมูลกระบวนการให้บริการอนามัยสิ่งแวดล้อม กระบวนการละ 1 ฐานข้อมูล รวมถึงฐานข้อมูลกระบวนการสนับสนุน การให้บริการอนามัยสิ่งแวดล้อม กระบวนการละ 1 ฐานข้อมูล	1.1 มีการวิเคราะห์ ทบทวน และปรับปรุงข้อมูลที่สำคัญต่อ การบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม 1.2 มีระบบฐานข้อมูลการ บริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
	2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และรับบริการผ่านระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม	2.1 มีบริการสืบค้นข้อมูลและ ความรู้ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2.2 มีการประเมินผลระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศและนำไป ปรับปรุงการบริการให้ครบถ้วน
	3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีระบบการติดตาม เฝ้าระวัง และ เตือนภัย (Warning System) ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่บ่งชี้ถึงการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	3.1 มีระบบการติดตามเฝ้าระวัง และเตือนภัยด้านอนามัย- สิ่งแวดล้อม 3.2 มีรายงานสารสนเทศให้ ผู้บริหารได้ใช้ในการกำหนด นโยบายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 3.3 มีการปรับปรุงระบบการ ติดตามการเฝ้าระวัง เตือนภัย ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น

ประเด็น	วิธีการ	เกณฑ์การพิจารณา
1. การวัด และวิเคราะห์ ผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)	4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีระบบบริหารความเสี่ยงของระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ	4.1 มีระบบรักษาความมั่นคงและปลอดภัยของระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ 4.2 มีการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล อย่างน้อย 1 ระบบ 4.3 มีผลการปฏิบัติตามแผนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนและภัยพิบัติที่อาจเกิดกับระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ
2. การจัดการความรู้	5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนการจัดการความรู้และนำไปปฏิบัติ	5.1 มีแผนการจัดการความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม อย่างน้อย 1 แผน 5.2 มีผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการความรู้ได้สำเร็จครบถ้วนทุกกิจกรรม

หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล

การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล เป็นการตรวจประเมินว่า ระบบงาน และระบบการเรียนรู้ของบุคลากร และการสร้างแรงจูงใจ ช่วยให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่เพื่อให้มุ่งไปในแนวทางเดียวกันกับเป้าประสงค์ แผนปฏิบัติการโดยรวมขององค์การ รวมทั้งการตรวจและใส่ใจการสร้างและรักษา สภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศและความเจริญก้าวหน้าของบุคลากรและองค์การ

ประเด็น	วิธีการ	เกณฑ์การพิจารณา
ระบบบริหาร ทรัพยากรบุคคล	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดปัจจัย/วิเคราะห์ปรับปรุงปัจจัย ที่มีผลต่อความผาสุก ความพึงพอใจของบุคลากร และมีระบบการประเมิน ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	1.1 มีการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผล ต่อความผาสุก ความพึงพอใจ ของบุคลากร เช่น นโยบายการ บริหารงาน ความโปร่งใส ความ เป็นธรรม การให้ค่าตอบแทน ความมั่นคงในงาน การพัฒนา/ ฝึกอบรม ความก้าวหน้าในงาน การยกย่องชมเชย ฯ 1.2 มีแผนและดำเนินการตาม แผนการสร้าง ความผาสุก ความ พึงพอใจของบุคลากร 1.3 มีผลการประเมินความผาสุก ความพึงพอใจและผลการปฏิบัติ งานของบุคลากร
	2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการดำเนินการตามแผน กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (ตามหมวด 2)	2.1 มีรายงานผลการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติงาน 2.2 มีการสำรวจความพึงพอใจ ที่มีต่อการพัฒนาบุคลากร
	3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีระบบการประกันคุณภาพของ การฝึกอบรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ	3.1 มีเกณฑ์การประกันคุณภาพ ของการฝึกอบรม 3.2 มีการประเมินผลการ ฝึกอบรม

หมวด 6 การจัดการกระบวนการ

การจัดการกระบวนการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นการประเมินกระบวนการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด เพื่อกำหนดกระบวนการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ และสนองต่อการบรรลุพันธกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การออกแบบกระบวนการ โดยเริ่มจากการกำหนดกระบวนการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ซึ่งพิจารณาจากการวิเคราะห์ความต้องการ ความคาดหวังของประชาชน นโยบายของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการ หลังจากได้ข้อกำหนดแล้ว จะนำมาออกแบบกระบวนการและจัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานต่อไป การออกแบบ หมายความว่ารวมถึงการออกแบบใหม่ของกระบวนการทำงานเดิมเพื่อปรับปรุงระบบงานให้ดีขึ้น นอกจากออกแบบกระบวนการปกติแล้ว ต้องจัดทำระบบการเตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน ซึ่งต้องคำนึงถึงการป้องกันการจัดการ ความต่อเนื่องของการดำเนินการและการฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพเดิม

2. การจัดการและการปรับปรุงกระบวนการ เริ่มจากขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นส่วนหนึ่งของการนำกระบวนการไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลตามข้อกำหนดที่สำคัญ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานไว้ใช้อ้างอิงมิให้เกิดข้อผิดพลาดในการทำงาน ซึ่งการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานอาจจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงานของกระบวนการ คู่มือการปฏิบัติงานควรประกอบด้วย Work Flow และมาตรฐานคุณภาพงาน (มาตรฐานคุณภาพงาน หมายถึง ข้อกำหนดในการปฏิบัติงานทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ) และมีการถ่ายทอดให้บุคลากรสามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนด รวมทั้ง จะต้องมีการติดตามประเมินผลการนำมาตราฐานการปฏิบัติงานไปใช้อย่างเป็นระบบเมื่อนำไปใช้ได้ระยะหนึ่งแล้วก็ต้องมีการปรับปรุงกระบวนการ เป็นการบริหารงานตามแนวคิดของวงจร P-D-C-A หรือ Plan-Do-Check-Act ซึ่งเป็นวงจรของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นหลักการพื้นฐานของการพัฒนาเพื่อให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น ป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การปรับปรุงกระบวนการอาจอธิบายเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

- 1) ระบุหรือค้นหาจุดอ่อนในกระบวนการหรือโอกาสในการปรับปรุงต่างๆ
- 2) กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงงานให้ชัดเจนทั้งในระดับกิจกรรม โครงการ และระบบงาน
- 3) จัดทีมงานปรับปรุง ระบุหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนให้ชัดเจน
- 4) จัดทำแผนงานและโครงการระบุกิจกรรมและกรอบเวลาการดำเนินการ พร้อมทั้งเป้าหมายของตัวชี้วัดด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
- 5) ดำเนินการตามแผนงาน และติดตามประเมินผลตัวชี้วัดเป็นระยะ

ประเด็น	วิธีการ	เกณฑ์การพิจารณา
การออกแบบกระบวนการ	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนด ออกแบบ และจัดทำ ข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	1.1 มีการกำหนดกระบวนการบริการ /ขั้นตอน /ระยะเวลา การปฏิบัติงาน/ข้อกำหนด ที่สำคัญและตัวชี้วัดที่สำคัญ ของกระบวนการด้านอนามัย สิ่งแวดล้อม (ซึ่งข้อกำหนดที่สำคัญพิจารณาจากความต้องการ ของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ข้อกำหนดด้านกฎหมาย ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าของ กระบวนการ) 1.2 มีกระบวนการ (Procedure) ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 1.3 มีรายงานการติดตามผล และนำผลมาปรับปรุงกระบวนการ
	2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีระบบรองรับภาวะฉุกเฉินต่างๆ ที่อาจ เกิดขึ้น ที่มีผลกระทบต่อจัดการกระบวนการเพื่อให้สามารถดำเนินการ ได้อย่างต่อเนื่อง	2.1 มีแผนสำรองฉุกเฉินและ สื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในแผน รับทราบ
	3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนด/ ปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงาน อนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น	3.1 มีคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติ งานระบบบริการอนามัย- สิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (SOP) 3.2 มีการสื่อสารสร้างความ เข้าใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน และ นำไปปฏิบัติ 3.3 มีการติดตามผลและ วิเคราะห์หาจุดที่ควรปรับปรุง หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อ การปรับปรุงกระบวนการ

หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ

หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการเป็นการตรวจประเมินผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในมิติต่างๆ ดังนี้

- 1) มิติด้านประสิทธิผล : การตรวจประเมินผลลัพธ์ของประสิทธิผลตามแผนยุทธศาสตร์และมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมตามคู่มือการพัฒนากระบวนการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) มิติด้านคุณภาพการให้บริการ : การตรวจประเมินผลลัพธ์ของผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อแสดงให้เห็นว่าทำให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพึงพอใจด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
- 3) มิติด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ : การตรวจประเมินผลลัพธ์การปฏิบัติราชการตามมาตรฐานระยะเวลาของกระบวนการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและการบริหารความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
- 4) มิติด้านการพัฒนาองค์กร : ตรวจประเมินผลลัพธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องการพัฒนาองค์กรด้านทรัพยากรบุคคล ด้านระบบฐานข้อมูลและด้านการจัดการความรู้เรื่องอนามัยสิ่งแวดล้อม และดำเนินโครงการตามนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้และรักษาสุขภาพแวดล้อมการทำงานให้เอื้อต่อการพัฒนาองค์กรด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

ผลลัพธ์ที่ได้เป็นการบูรณาการผลผลิตที่เป็นส่วนสำคัญของแต่ละหมวดทั้ง 6 หมวดใน 4 มิติที่กล่าวมาข้างต้นนี้ โดยในระยะเริ่มแรกนี่จะเป็นการประเมินผลลัพธ์ในรูปของผลผลิต (Output) เพื่อวางแผนงานในการประเมินผลในเชิงผลลัพธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมระยะต่อไป

อภิธานศัพท์

1. ผลลัพธ์ หมายถึง ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ที่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
2. กิจกรรมตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง กิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (SOP : Standard of Procedure) ตามคู่มือการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น 3 ระดับคือ ระดับพื้นฐาน ระดับกลางและระดับก้าวหน้า
3. กิจกรรมตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับพื้นฐาน หมายถึง กิจกรรมด้านการบังคับใช้กฎหมาย การจัดการมูลฝอย การจัดการสิ่งปฏิกูล การสุขาภิบาลอาหารและการควบคุมน้ำบริโภค
4. กิจกรรมตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับกลาง หมายถึง กิจกรรมที่ต้องทำในระดับพื้นฐานและกิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การจัดการเหตุรำคาญ และการรองรับภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติ

5. กิจกรรมตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับก้าวหน้า หมายถึง กิจกรรมที่ต้องทำทั้งในระดับพื้นฐาน ระดับกลาง และกิจกรรมการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ การจัดการมูลฝอยอันตราย และการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

ประเด็น	วิธีการ	เกณฑ์การพิจารณา
1. มิติด้านประสิทธิผล	1. การวัดความสำเร็จของผลลัพธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ	ร้อยละของการบริการ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ
2. มิติด้านคุณภาพการให้บริการ	2. ความพึงพอใจของผู้รับบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. มิติด้านประสิทธิภาพ	3. ผลสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม	ร้อยละของการดำเนินงานได้ตามระยะเวลาของมาตรฐานการปฏิบัติงานบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
4. มิติด้านพัฒนาองค์กร	4. บุคลากรได้รับการพัฒนาขีดสมรรถนะด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	ร้อยละของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมได้รับการพัฒนาขีดสมรรถนะด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมตามแผนพัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากร
	5. ระบบฐานข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ครอบคลุม ทันสมัย เข้าถึงง่าย	มีฐานข้อมูลครอบคลุมการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
	6. แผนการจัดการความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนการจัดการความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

บทที่
3

นิยาม คำจำกัดความ และความหมาย การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

การบริหารคุณภาพ หมายถึง การจัดการระบบคุณภาพที่ดีโดยทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กรรับผิดชอบต่องานที่ตนเองทำอย่างเต็มที่เพื่อมุ่งสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าเป็นสำคัญ เช่น การจัดการภายใน ระบบคุณภาพที่กำหนด นโยบายคุณภาพวัตถุประสงค์ด้านคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ ความรับผิดชอบและนำไปปฏิบัติ ตลอดจนการวางแผนด้านคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพ

คำรับรองการปฏิบัติราชการ หมายถึง เครื่องมือการบริหารจัดการ ที่ช่วยให้ผู้บังคับบัญชา ในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุด (Accountability Holder) และผู้ใต้บังคับบัญชาในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบ การปฏิบัติงาน (Accountability Holdee) เกิดความเข้าใจร่วมกันและมีความคาดหวังที่ตรงกันเกี่ยวกับการดำเนินงานและการปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้น รวมทั้งสามารถใช้ประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณ และการติดตามผลการปฏิบัติราชการว่าบรรลุผลตามที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นข้อมูลในการประเมินศักยภาพของบุคคล ผู้ดำรงตำแหน่ง และความเหมาะสมในการมอบหมาย ความรับผิดชอบ รวมทั้งเป็นข้อมูลเพื่อสร้างแรงจูงใจและจ่ายค่าตอบแทนตามผลงาน (Performance Related Pay) ในระยะต่อไปด้วย

ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง ระบบการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ตาม บทบัญญัติ แห่งกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้มาตรฐานงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานงาน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล ที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติ เทศบาล พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดและพระราช บัญญัติเขตปกครองพิเศษกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

อนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง การควบคุมกระบวนการ อิทธิพล และปัจจัยต่างๆ ทั้งทางด้าน กายภาพเคมีและชีวภาพที่กระทำหรืออาจกระทำให้เกิดผลเสียทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสุขภาพทั้งทางด้าน ร่างกายและจิตใจ และการดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

- การบังคับใช้กฎหมาย
- การสุขาภิบาลอาหาร
- การควบคุมน้ำบริโภค
- การจัดการมูลฝอย
- การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
- การจัดการมูลฝอยอันตราย
- การจัดการสิ่งปฏิกูล
- การจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- การจัดการเหตุรำคาญ
- การรองรับภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติ
- การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

หมวด 1 การนำองค์กร

การกำกับดูแลตนเองที่ดี หมายถึง การจัดการเพื่อให้เกิดการควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินงานในการป้องกันความเสี่ยง การทุจริตและประพฤติมิชอบในด้านต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของผู้บริหารสูงสุด

การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานขององค์กรจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การทบทวน หมายถึง การตรวจสอบอีก การพิจารณาใหม่

ค่านิยม หมายถึง ทศนะของคนหรือสังคมที่มีต่อสิ่งของ ความคิด และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนา คุณค่าและความถูกต้องของสิ่งคมนั้นๆ

ปัจจัยภายนอก หมายถึง แรงผลักดันที่อยู่นอกการควบคุมขององค์กร ที่มีผลต่อการจัดการ และจำเป็นต้องนำมาพิจารณาภายในเวลาที่เหมาะสม ตัวอย่างปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย เป็นต้น

ปัจจัยภายใน หมายถึง แรงผลักดันภายในองค์กรที่อาจจะมีผลต่อการจัดการ ตัวอย่างปัจจัยภายใน เช่น การเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กร วัฒนธรรมภายในองค์กร เป็นต้น

หมวด 2 การวางแผนยุทธศาสตร์

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อภารกิจวัตถุประสงค์ขององค์กร รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยง หรือการบริหารความเสี่ยง เช่น มาตรฐาน COSO

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบสำหรับคำถามที่ว่า นโยบาย/แผนงาน/โครงการ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ต้นหรือไม่ และระดับใด ซึ่งในปัจจุบันการมุ่งตอบคำถามเช่นที่กล่าว จัดเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการประเมินผลรวบยอด

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหลความสูญเสียเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยการวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับ และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

ยุทธศาสตร์ หมายถึง แนวทางในการบรรลุจุดหมายของหน่วยงาน ดังนั้น จุดหมายจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์ โดยผู้จัดทำจำเป็นต้องกำหนด จุดหมายของหน่วยงานให้ชัดเจน เพื่อให้ได้ยุทธศาสตร์ที่ตรงตามความต้องการ และดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง

แผนยุทธศาสตร์ หมายถึง แนวทางการวางแผนดำเนินการเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร ได้แก่ แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี แผนปฏิบัติราชการ 1 ปี รวมทั้งแผนอื่นๆ ที่ส่วนราชการดำเนินการอยู่

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การปรับปรุงคุณภาพการบริการ หมายถึง การยกระดับมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น เพราะความต้องการของลูกค้ามีสูงขึ้น และคู่แข่งก็พัฒนาอย่างต่อเนื่อง การทำให้มาตรฐานสูงขึ้นนั้นคือการทำการปรับปรุงคุณภาพ

ข้อกำหนดที่สำคัญ หมายถึง สิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้รับบริการต้องการการบริการที่รวดเร็ว ดังนั้นข้อกำหนดที่สำคัญ คือ ระยะเวลาในการให้บริการ หลังจากได้ข้อกำหนดแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำมาออกแบบกระบวนการและมาตรฐานการปฏิบัติงานต่อไป

ความพึงพอใจ หมายถึง ความต้องการทางร่างกายที่มีความรุนแรงในตัวบุคคลในการร่วมกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการทางร่างกาย เป็นผลทำให้เกิดความพึงพอใจแล้วจะรู้สึกต้องการความมั่นคง ปลอดภัย

เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนอง ความต้องการทางร่างกายและความต้องการความมั่นคงแล้ว บุคคลจะเกิดความผูกพันมากขึ้น เพื่อให้เป็นที่ยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง หน่วยงาน ประชาชนที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้รับบริการ (Customer) หมายถึง ผู้ที่มารับบริการหรือได้รับบริการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยตรง หรือผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ทั้งนี้รวมผู้รับบริการที่เป็นส่วนราชการ

ภาคีเครือข่าย หมายถึง หน่วยงานหรือองค์กรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิถีชีวิตสุขภาพชุมชนบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐ ได้แก่ หน่วยงานสาธารณสุขระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบล หรือหน่วยงานอื่นๆ เช่น โรงเรียน วัด ฯลฯ
2. หน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชน ได้แก่ องค์กรภาคเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ บริษัท ห้างร้าน ฯลฯ
3. องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาล
4. องค์กรภาคประชาชน ได้แก่ แกนนำชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข ชมรมสร้างสุขภาพ หรือกลุ่ม/ชมรมต่างๆ ฯลฯ

หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้

ข้อมูล (Data) หมายถึง ข่าวสาร เอกสาร ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของหรือเหตุการณ์ที่มีอยู่ในรูปของตัวเลข ภาษา ภาพ สัญลักษณ์ต่างๆ ที่มีความหมายเฉพาะตัว ซึ่งยังไม่มีประมวลไม่เกี่ยวกับการนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

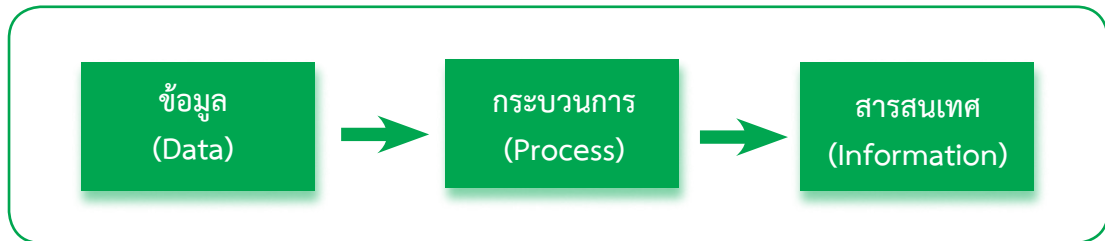
ระบบสารสนเทศ (Information System) ขบวนการประมวลผลข่าวสารที่มีอยู่ให้อยู่ในรูปของข่าวสารที่เป็นประโยชน์สูงสุด เพื่อเป็นข้อสรุปที่ใช้สนับสนุนการบริหารและการตัดสินใจทั้งในระดับปฏิบัติการระดับกลาง และระดับสูง

ระบบสารสนเทศ จึงเป็นระบบที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการเกี่ยวกับข้อมูลต่อไปนี้

1. รวบรวมข้อมูลทั้งภายใน ภายนอก ซึ่งจำเป็นต่อหน่วยงาน
2. จัดทำเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อให้เป็นสารสนเทศที่พร้อมจะใช้ประโยชน์ได้
3. มีระบบจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการค้นหาและนำไปใช้
4. มีการปรับปรุงข้อมูลอยู่เสมอ เพื่อให้อยู่ในสภาพที่ถูกต้อง ทันสมัย

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ความรู้หรือข้อมูลและข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ได้รับการประมวลแล้วและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

การเปลี่ยนรูปจากข้อมูลสู่สารสนเทศ

ขบวนการที่ทำให้เกิดสารสนเทศเรียกว่า “การประมวลผลสารสนเทศ” (Information Processing) และเรียกวิธีการประมวลผลสารสนเทศด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ว่า “เทคโนโลยีสารสนเทศ” (Information Technology : IT)

เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้จัดการสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลการประมวลผล การแสดงผลลัพธ์ การทำสำเนา และการสื่อสาร โทรคมนาคม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากร

การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กรรมวิธีที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนทั้งในด้านความคิด การกระทำ ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และทัศนคติ

บุคลากร หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

หมวด 6 การจัดการกระบวนการ

กระบวนการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม คือ กระบวนการควบคุม กำกับ กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP: Standard of Procedure) หมายถึง ขั้นตอนมาตรฐานการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ ประกอบด้วย เอกสารที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร แสดงถึงขั้นตอน ข้อกำหนด ลำดับขั้นการทำงาน วิธีการต่างๆ เพื่อให้ปฏิบัติงานในกิจกรรมแต่ละเรื่องได้อย่างถูกต้อง และหมายความรวมถึงขั้นตอนการดำเนินงาน (Procedure) และวิธีการปฏิบัติงาน (Work instruction)

บรรณานุกรม

- ปรัชญา ยศวัฒนานนท์. 2545. **คู่มือการจัดทำระบบบริหารคุณภาพ ISO 9001:2000**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุจิตต์วัฒน์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 2550. **การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2552. **คู่มือคำอธิบายตัวชี้วัด การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552**. กรุงเทพฯ : บริษัท วิชั่น พรินท์ แอนด์ มีเดีย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2553. **คู่มือคำอธิบายตัวชี้วัด การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2551. **คู่มือเทคนิคการปรับปรุงและพัฒนาองค์การเวอร์ชัน 1.0**. กรุงเทพฯ : บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. พ.ศ. 2546. **คู่มือการประเมินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ**.

ภาคผนวก

สำเนา
คำสั่งกรมอนามัย
ที่ 1538 /2552

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM)
และคณะกรรมการพัฒนามาตรฐานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (SOP)

.....

ตามที่ กรมอนามัย มีนโยบายการจัดทำยุทธศาสตร์การดำเนินงาน โดยมีแผนที่ยุทธศาสตร์ เป็นเครื่องมือเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM) ซึ่งหน่วยงานสายอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนามาตรฐานสิ่งแวดล้อมโดยมีประเด็นยุทธศาสตร์การดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2556 ดังนี้ เหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อาหารและน้ำ HIA และการพัฒนาระบบบริการ ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาและขับเคลื่อนแผนที่ยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM) และการพัฒนามาตรฐานระบบบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (SOP) เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างบูรณาการ มีความเป็นเอกภาพ และเกิดประสิทธิภาพ โดยนำแนวทาง PMQA มาประยุกต์ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM) และคณะกรรมการพัฒนามาตรฐานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (SOP) สนับสนุนการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. คณะกรรมการการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM)

1.1 นายสุรพล	แสงรัตนชัย	กองสุขาภิบาลชุมชนและประเมิน ผลกระทบต่อสุขภาพ	ประธาน
1.2 นายธนชีพ	พีระธรรณิศร์	กองสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	รองประธาน
1.3 นางสุนทรีย์	รักษามั่นคง	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	รองประธาน
1.4 นายยงยุทธ	บุญจันทร์	กองสุขาภิบาลชุมชนและประเมิน ผลกระทบต่อสุขภาพ	กรรมการ
1.5 นางสาวเชื้อเพ็ญ	บุพศิริ	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข	กรรมการ
1.6 นายชนะ	งามสุขไพศาล	กองสุขาภิบาลชุมชนและประเมิน ผลกระทบต่อสุขภาพ	กรรมการ
1.7 นางสาววาสนา	คงสุข	ศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย	กรรมการ
1.8 นายภาคภูมิ	องค์สุรียนนท์	กองสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	เลขานุการ
1.9 นางสาวสิริจันทร์	หิรัญเพ็ชรกุล	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่รับผิดชอบ

1. จัดทำแนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
2. จัดทำเครื่องชี้วัดการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM)

2. คณะทำงานพัฒนามาตรฐานระบบบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (SOP)

2.1	นางฉันทนา	ลิ่มนรินทร์กุล	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	ประธาน
2.2	นางสุนทรีย์	รักษามั่นคง	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	รองประธาน
2.3	นางสาววนิดา	วรเกริกกุลชัย	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.4	นางทิพยา	เพื่อนพิภพ	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.5	นายสมศักดิ์	ศิริวารังสรรค์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.6	นายประโชติ	กราบกราน	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.7	นายผไท	จูลสุข	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.8	นางสาวกฤติญา	ตรีนเจริญ	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.9	นางสาวอินทิรา	สุภาเพ็ชร	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.10	นางสาวลัดดา	อุดมผล	กองสุขภาพชุมชนและประเมิน ผลกระทบต่อสุขภาพ	กรรมการ
2.11	นางสาวเพ็ญผกา	วงศ์กระพันธุ์	กองสุขภาพชุมชนและประเมิน ผลกระทบต่อสุขภาพ	กรรมการ
2.12	นายชัยเลิศ	กิ่งแก้วเจริญชัย	กองสุขภาพอาหารและน้ำ	กรรมการ
2.13	นางวิไลวรรณ	โกยทอง	กองสุขภาพอาหารและน้ำ	กรรมการ
2.14	นางสาวนพเก้า	พรหมมี	ศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย	กรรมการ
2.15	นางพรพรรณ	ไม้สุพร	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข	กรรมการ
2.16	นางสาวพรสุดา	ศิริเศวตวาริน	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	เลขานุการ

หน้าที่รับผิดชอบ

1. จัดทำ SOP ของแต่ละระบบงานการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมตามประเด็นยุทธศาสตร์
2. จัดทำคู่มือระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมตามแนวทาง SOP
3. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมของระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมแต่ละ SOP
4. จัดทำแนวทางการวัดผลระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมตาม SOP

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552

สุวัช เชยศิริวัฒนา

(นายสุวัช เชยศิริวัฒนา)

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอนามัย

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายแพทย์สุวัช เที่ยงศิริวัฒนา รองอธิบดีกรมอนามัย
2. นายศากุน เอี่ยมศิลา นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านสาธารณสุข) สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
3. นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหารกรมอนามัย (ปัจจุบันผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ)
4. นายพิชณู แสนประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
5. นางสุรียี วงศ์ปิยชน ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
6. นางสาวสิริวรรณ จันทนจุลกะ ผู้อำนวยการกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
7. นายสมชาย ตูแก้ว ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
8. นางนฤมล ตปนียะกุล ผู้อำนวยการศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย
9. นางวิภาเพ็ญ เจียสกุล นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

คณะผู้จัดทำ

1. นายสุรพล แสงรัตนชัย กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
2. นายยงยุทธ บุญจันทร์ กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
3. นายชนะ งามสุขไพศาล กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
4. นางสาวเชื้อเพ็ญ บุพศิริ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
5. นางสาววาสนา คงสุข ศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย
6. นายธนชีพ พิระธรณิศร์ สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
7. นายภาคภูมิ องค์กริยานนท์ สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
8. นางสุนทรีย์ รักษามั่นคง สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
9. นางสาวสิริจันทร์ หิรัญเพ็ชรกุล สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

